

РЕЗУЛЬТАТИ ПЛЕМІННОЇ РОБОТИ ЗІ СВИНЯМИ ПОРІД ДЮРОК УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ ТА ВЕЛИКА БІЛА ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ В УМОВАХ ВАТ “ПЛЕМЗАВОД “СТЕПНОЙ”

Р.О.Трибрат, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

С.І.Луговий, асистент

Миколаївський державний аграрний університет

У статті наведено аналіз продуктивних якостей свиней породи дюрок української селекції та великої білої зарубіжної селекції у ВАТ “Племзавод “Степной” Запорізької області.

В статье дана приведен анализ продуктивные качества стад свиней породы дюрок украинской селекции и крупная белая зарубежной селекции в ОАО “Племзавод “Степной” Запорожской области.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку свинарства в нашій країні накопичено достатній генетичний матеріал тварин вітчизняних порід. Однак, в останні роки в селекційному процесі широко використовуються свині зарубіжного походження. Це пов'язано, по-перше, з необхідністю виробництва свинини конкурентоспроможної на світовому ринку свинини, по-друге — з потребою отримання високоякісної продукції в максимально короткий термін [1].

В цьому плані визначне місце відводиться свиням породи дюрок, які характеризуються високими відгодівельними та м'ясними якостями і які періодично завозилися в Україну з метою створення племінних господарств цих тварин і подальшого використання їх в системі схрещування. На основі використання генотипів чеської, американської, англійської та датської селекції в умовах України створено новий тип свиней породи дюрок з поліпшеними відтворювальними якостями [2]. Матеріали на апробацію цього типу подано в Міністерство аграрної політики України. Основний масив нового заводського типу зосереджено у ВАТ “Племзавод “Степной” Запорізької області.

Крім того, дане господарство з 2001 року є і племінним заводом з розведення зарубіжних генотипів свиней великої білої породи. Треба відмітити, що вищезазначене господарство є ліде-

ром серед свинарських господарств України. Кращі тварини господарства щорічно демонструються на виставці “Агро” у м. Києві.

Тому, проведення аналізу результатів племінної роботи з даними породами свиней в умовах вищезазначеного господарства є актуальним питанням.

Матеріал та методика досліджень. Дослідження проводилися в умовах ВАТ “Племзавод “Степной” Запорізької області. Основні методи досліджень — зоотехнічні. У процесі досліджень було використано матеріали результатів бонітування та планів селекційно-племінної роботи.

Результати досліджень. За результатами бонітування 2005 року в ВАТ “Племзавод “Степной” налічувалося 3,5 тис. голів свиней породи дюрок. У тому числі: 27 кнурів, 311 основних та перевірюваних свиноматок, 1570 голів племінного та ремонтного молодняку. Розвиток дорослого поголів'я наступний: кнури мають середню живу масу 295кг (270...320кг), довжина тулуба — 181см (180...184см), матки, відповідно, — 247кг (220...310кг), 177см (167...180см), вік першого опоросу — 14 місяців, багатоплідність маток — 11,1 голів (10,5...18,0 голів), маса гнізда в 45-денному віці — 139кг. На контрольній відгодівлі результати такі: вік досягнення живої маси 100кг — 178 днів (кращі поєднання 165...168 днів), витрати корму на 1 кг приросту — 3,29 корм. од.

За комплексом ознак стадо свиней заводського типу ВАТ “Племзавод “Степной” розподіляється таким чином: до класу “еліта-рекорд” відносять кнурів — 84%, маток — 32%, до класу “еліта”, відповідно, 16%, 68%. Тобто, основне поголів'я маток та кнурів відповідає класу “еліта-рекорд” і “еліта”.

Структура нового заводського типу свиней породи дюрок української селекції складається із п'яти генеалогічних ліній: Бистрий, Дерзкий, Вітамін, Далекий, Степний (відсоткове співвідношення різних ліній таке: Дерзкий — 29%; Бистрий — 18,5%; Вітамін — 13,8%; Степний — 15,9%; Далекий — 15,5%) та десяти родин: Вишня, Ромашка, Росинка, Августа, Гастела, Лілія, Лама, Музила, Венера, Роза.

Слід зазначити, що за багатоплідністю свиноматки породи дюрок у ВАТ “Племзавод “Степной” перевищують аналогів в кращих племінних господарствах США, Данії, Швеції, Чехії, Вісник аграрної науки Причорномор'я,

Словаччини на 0,51...1,52 поросяти.

Іншою позитивною особливістю даних тварин є їх добра пристосованість до природнокліматичних та виробничо-технологічних умов розведення в умовах господарств України.

Важливою складовою частиною в системі племінної роботи з породою дюрок щодо її удосконалення є вирощування ремонтного молодняка для оновлення стада.

Відібраний для ремонту молодняк оцінювали за комплексом ознак: жива маса, екстер'єр, походження. Молодняк у 2-х місячному віці має оцінку "еліта".

Середня жива маса ремонтних кнурців в 4-х місячному віці вище стандарту класу "еліта" на 2,5кг, в 6 місяців молодняк відповідає класу "еліта" і в 9 місяців перевищує стандарт на 4,5кг. Жива маса ремонтних свинок в 4-х місячному віці (49кг) відповідає стандарту класу "еліта", в 6-місячному – вище на 1,5 кг, в 9-місячному – на 1,5кг.

На основі наведених даних можна стверджувати, що ремонтний молодняк за розвитком відповідає, в цілому, вимогам до класу "еліта".

За відгодівельними і м'ясними якостями свині заводського типу дюрок української селекції відповідають рівню кращих світових аналогів: вік досягнення живої маси 100кг – 178 днів, витрати корму на 1кг приросту – 3,59 к. од., товщина шпигу на рівні 6-7 ребра – 22...24 мм, площа "м'язового вічка" – 38,0см², довжина тулуба – 96-97см, маса заднього окосту – 11,73кг.

Загальна чисельність свиней великої білої породи у ВАТ "Племзавод "Степной" становить близько 3500 гол., в тому числі 150 основних маток і 17 кнурів.

Генеалогічна структура заводського типу представлена 6 основними лініями (спорідненими групами).

За даними бонітування 2005 року, багатоплідність свиноматок великої білої породи з двома і більше опоросами склала 11,4 гол. з масою гнізда в 45 днів – 128кг. В середньому по лініям продуктивність тварин така: багатоплідність маток – 11,18 поросят, великоплідність – 1,40кг, 44, кількість поросят в 45 днів – 10,8 голів, маса 1 поросяти – 15,8кг, по кращим поєднанням багатоплідність складає 12,69...15,03 голів. Цей основний селекційний пока-

зник перевершує вимоги класу “еліта” на 12,6%

За відгодівельними і м'ясними якостями свині великої білої породи зарубіжної селекції в умовах ВАТ “Племзавод “Степной” відповідають рівню кращих світових аналогів: вік досягнення живої маси 100 кг — 174 дні, витрати корму на 1 кг приросту — 3,17 к. од., товщина шпику на рівні 6-7 ребра — 22-24 мм, площа “м'язового вічка” — 35,0 см², довжина туші — 97-98см, маса заднього окосту — 11,73кг.

За комплексом ознак стадо свиней великої білої породи ВАТ “Племзавод “Степной” розподіляється таким чином: до класу “еліта-рекорд” відносять кнурів — 90%, маток — 32%, до класу “еліта”, відповідно, — 10%, 68%. Тобто, основне поголів'я маток та кнурів відповідає класам “еліта-рекорд” і “еліта”.

Свині стада свиней великої білої породи зарубіжної селекції проявляють високу ефективність при схрещуванні: підвищують у помісєй відтворювальні якості на 6-8%, відгодівельні та м'ясні — на 7,3%.

Племінний молодняк свиней обох порід отриманий у ВАТ “Племзавод “Степной”, широко використовується у схрещуванні для підвищення продуктивності помісєй у товарних господарствах України; створюються дочірні господарства племзаводу — агрофірма “Міг-Сервіс-Агро” та племрепродуктор ПП “Техмет-Юг” у Миколаївській області, племінні репродуктори цього типу у великих промислових комплексах України: “Слобожанський” Харківської області, “Калитянський” Київської, а також інших господарствах різних форм власності.

Одним із заходів, що здійснюються у господарстві з метою ефективного удосконалення племінної бази та посилення її впливу на підвищення продуктивності тварин є практичне застосування комп'ютерних програм для моніторингу та автоматизації селекційного та технологічного процесів. Для ведення племінного обліку в господарстві використовується комп'ютерна програма “Акцент”, яка забезпечує суттєве скорочення витрат праці племобліковців. Розроблення та оптимізація раціонів також здійснюються за допомогою прикладного програмного забезпечення вітчизняного та зарубіжного виробництва.

Іншим елементом передової технології, яка впроваджена в господарстві, є організація індивідуального утримання свиноматок.

Така система дозволяє забезпечити своєчасне виявлення охоти у тварин, спрощує процес ультразвукової діагностики поросності, дає змогу здійснювати індивідуальне нормування годівлі тварин залежно від їх живої маси та фізіологічного стану.

На перспективу, основним завданням при роботі з породою дюрок в господарстві залишається стабілізація кількості свиней нового типу, майже без збільшення маточного поголів'я. Зберегти у тварин високу м'ясність в туші (63%), енергію приросту (750...800г), відтворювальні якості маток повинні бути: багатоплідність маток по стаду — 11,0 поросят, збереженість — 96%, маса гнізда в 45 днів — 125...130кг, тварини повинні досягати 100кг живої маси в 170...180 днів, товщина шпику не більше 25мм.

Основним завданням при роботі зі свинями великої білої породи зарубіжної селекції в господарстві є деяке збільшення кількості свиней нового типу. Щоб зберегти у тварин високу м'ясність в туші (63%), енергію приросту (780...810г), середньодобовий приріст; відтворювальні якості маток на перспективу повинні бути такими: багатоплідність маток по стаду — 11,5 поросят, збереженість — 96%, маса гнізда в 45 днів — 125-130кг, тварини повинні досягати 100кг живої маси в 170-175 днів, мати товщину шпику не більше 24мм. Тварини обох порід повинні бути міцної конституції і мати добре виповнені окости.

Висновки. У ВАТ “Племзавод “Степной” Запорізької області створено умови, які сприяють прояву генетичного потенціалу свиней. Внаслідок цього свині нового заводського типу породи дюрок української селекції та великої білої породи зарубіжної селекції за своїми продуктивними якостями переважають аналогів зарубіжної селекції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гришина Л.П. Ефективність використання кнурів датської селекції в племінній роботі з великою білою породою свиней // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія “Тваринництво”. – 2003. – Вип. 7. – С.60-63.
2. Топіха В.С., Волков А.А., Бекасова Г.М. Ефективне використання генотипових і паратипових факторів для підвищення продуктивності свиней різного напрямку // Вісник аграрної науки Причорномор'я. -2002. – Вип. 3(17). – С.356-358.